

Титаренко О. Р.
*здобувач вищої освіти другого
(магістерського) рівня освіти,
спеціальність 281 Публічне управління
та адміністрування,
Волинський національний університет
імені Лесі Українки*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

Сьогодні, коли питання збереження життя українців, у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії на територію нашої держави, а також із погіршенням становища, пов'язаного із незаконним обігом зброї та появою диверсійно-розвідувальних груп, надзвичайно важливою постає проблема підтримки громадського порядку і контролю безпеки на вулицях населених пунктів та дорогах. Значна роль у її вирішенні відводиться патрульній поліції (далі – ПП) як органу правопорядку.

Як свідчить аналіз, нормативно-правова база діяльності ПП в Україні містить низку чинних документів, які забезпечують правову базу для реалізації функцій цієї відомчої структури. Так, Конституція України визначає, що правоохоронна діяльність є виключною компетенцією держави, а поліція є основним органом державного управління у галузі забезпечення правопорядку і безпеки населення [1].

Закон України «Про національну поліцію» визначає організаційні та правові засади діяльності ПП. Зокрема, цей закон встановлює, що вона здійснює заходи з метою запобігання вчиненню правопорушень, забезпечення охорони громадського порядку та безпеки людей, а також охорону об'єктів, які належать до сфери її компетенції [2].

Кодекс України про адміністративні правопорушення та Кримінальний процесуальний кодекс України визначають порядок та процедури реагування на правопорушення та кримінальні злочини, з якими має справу ПП [3; 4].

Нормативно-правове забезпечення діяльності ПП в Україні є достатньо повним і охоплює всі аспекти її діяльності. При цьому необхідно зазначити, що хоча чинне законодавство визначає її завдання та функції, правові засади організації та діяльності, порядок здійснення заходів з охорони громадського порядку та протидії злочинності, однак, на практиці існують проблеми з ефективністю її діяльності. Основними серед них, на нашу думку, є: недостатня кількість кадрів та їх низька кваліфікація, відсутність системності у підходах до здійснення патрулювання, невідповідність матеріально-технічної бази функціям та завданням.

Закон України «Про Національну поліцію» від 2015 р. був розроблений з метою створення Національної поліції в Україні. Вона замінила Міліцію з метою забезпечення захисту прав та свобод людини і громадянина, збереження громадського порядку і боротьбу зі злочинністю. Документ складається з 8 розділів та 57 статей, де визначено [1, с. 2-3]:

- ✓ Основні завдання та функції Національної поліції;
- ✓ Організаційну структуру та систему управління Національною поліцією;
- ✓ Порядок прийому на службу до Національної поліції, її дисциплінарну відповідальність та працевлаштування після звільнення;
- ✓ Права та обов'язки поліцейських, зокрема забезпечення їх соціального захисту та відшкодування збитків;
- ✓ Організацію зв'язку між Національною поліцією та іншими органами влади, а також контроль за її діяльністю;
- ✓ Встановлення порядку взаємодії з громадськістю та органами місцевого самоврядування.

Окрім цього, цим Законом передбачено забезпечення гарантій незалежності та компетентності поліцейських.

Аналіз рівня нормативно-правового забезпечення діяльності ПП як однієї з ключових ланок системи правоохоронних органів в Україні дозволив нам сформулювати низку висновків, а саме:

Нормативно-правове забезпечення діяльності ПП базується на Конституції України та чинному вітчизняному законодавстві, адже вона повинна забезпечувати свою діяльність відповідно до принципів законності, об'єктивності, гуманності та пропорційності.

Оскільки ПП забезпечує збереження громадського порядку, боротьбу зі злочинністю та забезпечення безпеки на дорогах, важливими компонентами нормативно-правового забезпечення її діяльності нині постають: підготовка і перепідготовка кадрів, вдосконалення матеріально-технічної бази та забезпечення відповідної інформаційної бази. Причому розвиток інформаційних технологій та їх використання в діяльності ПП постає важливим елементом підвищення ефективності роботи правоохоронних органів [2, с. 124]. Саме тому необхідність дотримання прав людини та забезпечення свободи слова в Інтернеті вимагає від ПП високого рівня професіоналізму та поваги до прав громадян.

Системна робота з громадськістю та забезпечення доступу до інформації є важливим елементом взаємодії ПП з громадою. У зв'язку з цим надзвичайної актуальності набуває постійний моніторинг та аналіз діяльності ПП.

Розробка та впровадження сучасних законодавчих актів та нормативно-правових документів, спрямованих на покращення діяльності ПП, є важливим етапом її розвитку. Причому удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності ПП повинно відповідати відповідним міжнародним вимогам стандартам.

Для забезпечення ефективної роботи ПП необхідно вдосконалювати систему її координації з іншими правоохоронними органами та інституціями. Пріоритетним у цьому контексті постає розвиток міжнародного співробітництва та обмін позитивним досвідом.

Забезпечення прав та свобод громадян є головною метою діяльності ПП, і це повинно бути відображено у всіх нормативно-правових документах, що регулюють її діяльність.

Крім цього, актуальним для удосконалення ефективності роботи ПП поряд з адекватним нормативно-правовим забезпеченням постає вирішення

таких пріоритетних проблем, як: належне фінансування, підвищення якості підготовки кадрів, забезпечення сучасними технічними засобами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України: Закон України від 28 червн. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 17.04.2023)
2. Про Національну поліцію: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 17.04.2023).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 24 травня 2021 р. (ОФЦ. ТЕКСТ. джерело документа: zakon.rada.gov.ua). К.: ПАЛИВОДА А. В., 2021. 420 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 18.04.2023)

УДК 343.98

Чигрина Г. Л.

*к.ю.н., доцент, професор кафедри
кримінальних розслідувань,
Державний податковий університет*

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 262 «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Підготовка кадрів за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» завжди потребувала особливої уваги, а в умовах воєнного стану в Україні набула ще більшої актуальності.

Стандарт вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека», за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, очної та заочної форми навчання (далі – Стандарт) [1] введений в дію з 2020/2021 навчального року.

Відповідно до Пояснювальної записки, Стандарт є нормативним документом, в якому визначається сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання для забезпечення здобуття ступеня вищої освіти бакалавра зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека» [1].

У підрозділі «Опис предметної області» зазначені цілі вивчення: підготовка висококваліфікованих фахівців з правоохоронної діяльності, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми